

MULTIDISCIPLINAIRE SAMENWERKING

M▲PChipp

SUPPORTED BY THE RIGHTS, EQUALITY
AND CITIZENSHIP (REC) PROGRAMME
OF THE EUROPEAN UNION

MULTIDISCIPLINAIR WERKEN

- **Intersectoraal:** samenwerking tussen sectoren:
 - Veiligheidsketen (o.a. politie, OM, Raad voor de KB)
 - Hulpverleningsketen (o.a. Veilig Thuis, sociaal wijkteam, jeugdhulp/jeugd-ggz)
 - Medisch zorgcircuit (o.a. huisarts, ziekenhuis, jgz).
- **Multidisciplinair:** samenwerking tussen professionals uit verschillende disciplines
- **Systeemgericht:** aanbod is gezinsgericht, het gezinssysteem als geheel wordt als cliënt gezien, zowel hulp aan kinderen en volwassenen als aan slachtoffers, plegers e.a. Doel: gezin helpen balans en regie te hervinden.
- **Gecoördineerd:** casemanager /zorgcoördinator die de vaste contactpersoon is voor het cliëntsysteem.
- **Integraal:** gericht op voorkomende vormen van geweld in het gezin)

MULTIDISCIPLINAIR WERKEN

- **Samenhangend:** de hulp is gericht op alle vormen van geweld in het gezin (kindermishandeling, geweld in het gezin, seksueel geweld), gecoördineerd en onderling afgestemd.
- **Gefaseerd:** directe veiligheidplanning, assessment-diagnose-behandelplanning (risicogestuurd en gericht op stabiele veiligheid), blijvend herstel (bijv trauma-behandeling), follow-up behandeling, voorkomen van terugval.
- Eén gezin, één (gecoördineerd) plan, één coördinator (casemanager), één team

WAAROM?

- Meervoudige problemen in meerdere domeinen vragen om meerdere specialismen
- Biedt mogelijkheid tot meeromvattende assessment
- Coördinatie van samenhangende doelen
- Minder belastend voor ouders en kinderen
- Betere resultaten kinderen en gezinnen: meer veiligheid en betere resultaten

Verschillende niveaus van samenwerking:

- Op casusniveau (incidenteel en structureel)
- Op organisatieniveau (netwerk)

VOORWAARDEN

Voorwaarden voor effectieve multidisciplinaire samenwerking en besluitvorming:

- Goede voorbereiding van teamleden
- Een goed gestructureerd en doelgericht proces
- Mandaat voor besluitvorming namens de organisatie
- Regelmatige bespreking van de voortgang van de casus (case reviews)

PROBLEMEN IN DE PRAKTIJK

- Gebrek aan gemeenschappelijk perspectief
- Onvoldoende participatie van ouders / gezinsleden
- Tegenstrijdige acties van professionals uit verschillende organisaties
- Cruciale professionals zijn niet betrokken en/of er zijn te veel professionals betrokken
- Er is onvoldoende budget voor zorgcoördinatie
- Problemen met informatie-uitwisseling (vanwege daadwerkelijke of veronderstelde regels)
- Illusie van veiligheid ('verantwoordelijkheid' van collega's)
- Onvoldoende overeenstemming over doelen
- Tunnelvisie (de neiging om allemaal dezelfde kant op te redeneren)

OEFENING: DE GOUDEN DRAAD

De gouden draad en samenwerking

- Elkaar leren kennen met behulp van een bol wol
- Ga in een cirkel staan
- Gebruik de rode draad als een symbol voor samenwerking
- Het resultaat is een network

OEFENING: MARSHMALLOW CHALLENGE

- Bouw de hoogst vrijstaande structuur.
- De hele marshmallow moet op de top worden geplaatst.
- Je kan de inhoud van de envelop gebruiken.
- Je mag de spaghetti, het touw, of de tape breken

OEFENING: SUCCESSEN EN OBSTAKELS IN MULTIDISCIPLINAIRE SAMENWERKING

SUCCESSEN

-
-
-
-

OBSTAKELS

-
-
-
-

WAT WERKT?

1. Gemeenschappelijk perspectief (op organisatorisch en uitvoerend niveau)

- Gedeelde probleemanalyse (bijv. gebaseerd op het assessment framework)
- Gedeelde visie op kindermishandeling
- Gezamenlijke doelstelling en beoogde resultaten
- Duidelijke doelgroepomschrijving

WAT WERKT?

2. De juiste partners en samenwerkingsafspraken

- Partners uit de jeugdhulp en uit de volwassenenzorg
- Partners vanuit verschillende disciplines
- Partners vanuit verschillende domeinen
- Duidelijke afspraken over verdeling van taken en verantwoordelijkheden
- Duidelijke organisatiestructuur (kerngroep en tweede ring)
- Financiële afspraken rond mensen en middelen

WAT WERKT?

3. Respectvolle samenwerkingcultuur

- Enthousiasme, betrouwbaarheid, vertrouwen, respect
- Bereidheid om samen te werken
- Tijd en inspanning om elkaar te leren kennen en te begrijpen
- Inspirerend leiderschap van degene die de samenwerking coördineert / aanstuurt

WAT WERKT?

4. Duidelijke regie

- **Op organisatorisch niveau:** overeenstemming over de organisatie die regie voert, met name wanneer sprake is van stagnatie
- **Op uitvoerend niveau:** wie heeft de regie, met name als de voortgang van de casus stagneert (casusregie)
- Afspraken over besluitvorming op beide niveaus

WAT WERKT?

5. Ondersteunende werkafspraken

- Uitwisseling van informatie
- Consultatie
- Aanpassing van werkprocessen

WAT WERKT?

6. Effectiviteit van het aanbod

- Inzet van effectieve interventies
- Gebaseerd op 'wat werkt' principes:
 - Betrekken van meerdere domeinen en systemen
 - Integrale behandelingsplanning
 - 'Abuse specific' behandeling
 - Behoeften en krachten staan centraal
 - Continu oog voor veiligheid

WAT WERKT?

7. Systematische evaluatie en kwaliteitsverbetering

Op casus niveau

- goal attainment scaling en evaluatie van de behandeling
- werken met vragenlijsten

Op organisatorisch niveau

- systematische evaluatie van doelen en totaalresultaten
- doorgaande evaluatie en kwaliteitsverbetering

TOOL: CHECKLIST VOOR SAMENWERKING BIJ HULP AAN MISHANDELDE KINDEREN EN HUN OUDERS

- Checklist voor zowel organisatieniveau als voor uitvoerend niveau
- Gebaseerd op 'wat werkt' principes
- Analyse van de samenwerking
- Inzet op verschillende momenten (bij de start, uitvoering, stagnatie)
- Helpt om het plaatje concreet te krijgen: succesfactoren, zaken die niet in het oog springen, obstakels)
- Basis voor communicatie en acties

OEFENING AAN DE HAND VAN CASUS (UITVOEREND NIVEAU)

- Maak groepjes van twee deelnemers
- Analyseer een recente casus vanuit het perspectief van multi-disciplinaire samenwerking
- Wissel evt na 10 minuten
- Reflectie: wat waren successen en obstakels, wat kan worden verbeterd?

DELEN VAN INFORMATIE

- ▶ Multidisciplinaire samenwerking en assessment vraagt om **uitwisseling van informatie** en visies.
- ▶ Informatiedeling moet plaats vinden **cfm. formele en juridische afspraken** (bescherming van gegevens, melden)
- ▶ Professionals hebben te maken met (potentiële) **belangentegenstellingen:**

Multidisciplinaire assessment	vs.	Vertrouwelijkheid /geheimhouding vanuit de hulprelatie
Verplichting om te melden zonder toestemming	vs.	Verdiene en behouden van vertrouwen van kind / ouders
Professionele samenwerking	vs.	Participatie van en samenwerking met ouders en kinderen
Professionals als (enige) experts	vs.	Betrekken van kinderen en ouders als 'experts'

DELEN VAN INFORMATIE

Vragen die beantwoord moeten worden:

- ▶ **Delen van informatie met toestemming:** Wat is er geprobeerd om toestemming van het kind / de ouders te krijgen?
- ▶ **Delen van informatie zonder toestemming:** wat is er geprobeerd om transparantie en openheid in de relatie met ouders en kinderen te krijgen?

- ▶ **Doel van het delen van informatie:**
 - ▶ Kan dit doel worden bereikt zonder deze informatie?
 - ▶ Wie heeft de informatie nodig om het doel te bereiken?
 - ▶ Welke informatie is noodzakelijk om de doelen te bereiken?
- ▶ **Risico's van informatiedeling:**
 - ▶ Brengt het delen van informatie risico's voor het kind met zich mee?
 - ▶ Weegt de waarde van geheimhouding op tegen de verwachte voordelen van het delen van informatie in samenwerkingsverbanden? (alleen van toepassing als de informatiedeling niet verplicht is)

EXERCISE: REFLECTION ON CASES

Discussion of cases in which information exchange:

- went well: which factors contributed to these positive experiences?
- was complicated: which factors contributed to the complications?
- what are possible solutions / good practices?

Options to consider:

- Knowledge about rules and standards: what is allowed and what is not?
- Given the possibilities and restrictions of this context:
 - Present the safety / interest of the child as a shared focus
 - Have a curious attitude, good communication and problem solving skills
 - Mutual understanding of positions
 - Emphasis on good experiences in cooperation
 - (other) Aspects of the checklist collaborating in care
 -
 -

ILLUSTRATION: FAMILY JUSTICE CENTER

- Multiagency, multidisciplinary service center where public and private agencies assign staff members on a full-time or part-time basis in order to provide services to victims of domestic violence and their families from one location.
- Overall goal is to ensure that victims of domestic violence have access to all needed services in order to enhance their safety and increase offender accountability.
- Acts from one location in order to reduce the number of times victims must tell their story, reduce the number of places victims must go for help, foster collaboration and common approach of the different agencies and increase access to services and support for victims and their children.
- More information: www.familyjusticecenterseurope.org

ILLUSTRATION: CHILD ADVOCACY CENTRE

- The Multidisciplinary Team concept was a core aspect of the original Child Advocacy Center model.
- This innovative model recognized that to effectively respond to this issue that the various agencies and departments responsible for the protection of children must be united in a collaborative effort to respond with the recognition that no one agency by itself could assure the protection of children.
- More information: www.nationalcac.org

ILLUSTRATION: PROMISE

- Aims at promoting child-friendly multi-disciplinary and interagency services supporting child victims of violence, providing them with access to justice, avoiding re-victimization and ensuring high professional standards for recovery.
- Refers to the Barnahus (Children's House) model, and similar models such as the Children's Advocacy Centers, embracing cooperation between social services, police, prosecutors, judges, pediatrics and child/adolescent psychiatry in one place.
- This multi-disciplinary and interagency service model forms an integral part of the welfare and judicial system. It provides support to child victims and witnesses to violence, giving them access to justice, avoiding re-victimisation and ensuring recovery.
- More information: www.childcentre.info/promise/

WRAP-UP, EVALUATION AND REFLECTION

- What is your most important insight after today's work?
- Which elements are you going to use in your practice?
- What are you going to tell your colleagues / managers tomorrow about what you learned today?
- In which situations can you implement today's content in the time to come?

COLOPHON

- ▶ This training materials were developed as part of the project **Multi-disciplinary Assessment and Participation in Child Protection Proceedings: training programme with modules and toolbox, international network**.
- ▶ This collaborative project was **supported by the Rights, Equality and Citizenship (REC) Programme of the European Union** and conducted by the German Institute for Youth Human Services and Family Law (Germany), Family Child and Youth Association (Hungary), the Estonian Union for Child Welfare (Estonia) and the Netherlands Youth Institute (Netherlands).
- ▶ **Module 10 was developed mainly as the responsibility of the Netherlands Youth Institute** by Mrs M. Berger & Mrs C. Bartelink.
- ▶ We would like to thank Mrs M. Timmer & Mrs I. Haxe of the Landelijk Opleidingscentrum Kindermishandeling (LOCK) for their substantial support in preparing and revising the present material.
- ▶ © 2017 **MAPChiPP project consortium All rights reserved**